

Yttrande från Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Bakgrund

Sju deltagare vid Åredalens folkhögskola har den 24 januari 2024 anmält till Folkhögskolornas studeranderättsliga råd (FSR) att folkhögskolans ettåriga utbildning ”Konst Fjäll & Natur” inte motsvarar vad folkhögskolan utlovat. Anmälarna menar att de gått miste om väsentliga delar i kursinnehållet och att det inte kommer vara möjligt att ta igen dessa under innevarande termin som är den sista. Vidare anser anmälarna att folkhögskolan inte har hanterat klagomålen tillräckligt skyndsamt. Anmälarna uppger att rektor och styrelse har varit lyhörda gällande klagomålen men att nödvändiga förändringar inte har skett.

Anmälarnas redogörelse

Anmälarna framför bland annat följande i relation till utbildningens kursbeskrivning.

Anmälarna har inte lärt sig tillräckligt mycket för att kunna vidareutbilda sig. Det saknas baskunskaper i bild och form, något som kan förväntas av en grundläggande utbildning som förbereder till högre utbildning. Utbildningsupplägget med mycket fri tid och självständighet är anpassat för deltagare med mer förkunskaper. Introduktionen till varje utbildningsmoment har varit bristfällig och osammanhängande och mestadels bestått i praktisk information. I kursplanen står det att ”deltagaren får kunskap i teori och praktik inom de olika konstnärliga uttryckssätten”. Anmälarna har dock inte fått någon genomgång av skisstekniker och undervisningen i såväl akryl som akvarell har varit bristfällig. Anmälarna har till exempel inte fått undervisning i hur de målar med akryl utan endast lärt sig vad akryl innehåller. I momentet kring kroki fick anmälarna en halv sida text om kroki att läsa, vilket inte är att likställa med undervisning. Vissa moment som enligt kursplaneringen skulle förläggas till höstterminen har inte hunnits med. Till följd av situationen har anmälarna gått miste om tid till eget arbete som var schemalagt några veckor på slutet av förra terminen.

Vad gäller folkhögskolans hantering av ärendet uppger anmälarna följande.

Anmälarna samtalade med lärare, biträdande rektor och rektor om situationen på utbildningen under oktober 2023. Den 6 november hade deltagarna ett samtal med den nya rektorn och i ett mail framförde anmälarna mer konkret vad missnöjet handlade om. Den 13 december 2023 hölls ett möte angående kursplanen mellan deltagare, berörda lärare, kurator och rektor, men mötet blev inte lyckat och de berörde inte kursplanen, som var temat för mötet. Dagen efter skickade anmälarna ett till brev till rektorn innehållande konkreta missnöjen och den 19 december 2023 hölls ytterligare ett möte. Det beslutades att folkhögskolan skulle återkoppla i början av 2024 angående skolans åtgärder. Först den 30 januari informerade rektorn om en ny kursbeskrivning. I denna beskrivs moment som deltagarna önskar mer av men dessa moment framgår redan av ordinarie kursplan och är således moment som anmälarna skulle ha lärt sig förra terminen.

Folkhögskolans redogörelse

Folkhögskolan beklagar den uppkomna situationen men anser att utbildningen som helhet motsvarar den på förhand beskrivna utbildningen. Folkhögskolan uppger att kursansvarig ansvarar för kursplanen som revideras årligen. Innehållet i kursplanen utgör grunden för deltagarnas förståelse för kursutformningen men kursmomentens förläggning under året kan behöva ändras i vissa fall.

Folkhögskolan menar att den studeranderättsliga ordningen, som gäller hantering av klagomål, har följts väl. Folkhögskolan har vidtagit de åtgärder som kan förväntas för att tillmötesgå deltagarna och säkerställa att folkhögskolan uppfyller det som utlovats kring utbildningen.

Folkhögskolans redogörelse av folkhögskolans hantering kan sammanfattas enligt följande.

Den 9 november 2023 träffade rektor deltagarna för att diskutera klagomålen. Det framkom att det fanns olika syn på utbildningen utifrån tidigare erfarenhet och förväntningar. Många deltagare upplevde dock att de inte fått tillräckligt mycket tid att arbeta med grundläggande konstnärliga tekniker. Rektor intygade att synpunkterna skulle tas upp med kursansvarig och rektor höll även styrelsen informerad om

klagomålen och processen framåt. Den 23 november lämnade kursansvarig en beskrivning av genomförda respektive planerade kursmoment. Kursansvarig önskade ytterligare tid till att prata om kursupplägget med ytterligare en konstlärare. Rektor kopplade in kurator som stöd i samtalen. På grund av sjukdom skedde ett möte mellan kursansvarig och deltagare först den 13 december. Rektor och kurator träffade klassen den 19 december för att kartlägga vilka moment som deltagarna upplevde sig ha missat. Syftet var att planera in relevanta utbildningsmoment under våren som annars i huvudsak ska ägnas åt eget arbete. Kursansvarig fick i uppgift att revidera vårens schema utifrån deltagarnas synpunkter. För att kvalitetssäkra utbildningen och ge kursansvarig tid att revidera vårens kursupplägg beslutade rektorn att ta in ytterligare en konstlärare under de tre första veckorna av vårterminen för att undervisa i det moment som deltagarna efterfrågat mest, oljemåleri. Under januari och början av februari fördes samtal om det reviderade kursupplägget och kursansvarig presenterade vårens schema.

Kursplan

Den kursplan som har presenterats för deltagarna på utbildningen "Konst Fjäll & Natur" innehåller en beskrivning av syfte och mål. Syftet är bland annat att deltagaren ska få kunskap i teori och praktik och målet är bland annat att erhålla kunskaper i många olika tekniker och få möjlighet att göra en portfolio för vidare högre studier. I kursplanen finns också en lista med kursmoment. Enligt kursupplägget varvas olika grundtekniker under hösten för att på våren fokusera på deltagarnas egna uttryckssätt.

Kursbeskrivningen på hemsidan är närmast identiskt med kursplanen men har en inledande text som anger att kursen är både en grundläggande och förberedande utbildning som ger möjlighet att söka vidare till högre studier. Vidare anges att det är en gedigen utbildning i teori och praktik.

Bedömning

Anmälan gäller en utbildning som fortfarande pågår. I sin bedömning kommer FSR ta ställning till klagomålen i relation till den utbildning som utlovats samt hur folkhögskolans har hanterat klagomålen fram tills nu. FSR tar inte ställning till generella förslag på kvalitetsförbättringar

av utbildningen som anmälarna framfört i ärendet. FSR förutsätter, och det bekräftas även av underlagen i ärendet, att folkhögskolan tar hand om alla synpunkter på utbildningen i det fortsatta arbetet med att utvärdera utbildningen.

FSR noterar att kursplanen och den kursbeskrivning som finns på hemsidan till största del innehåller samma information men att det finns vissa olikheter. I syfte att göra det tydligt för deltagare som söker till utbildningen rekommenderar FSR folkhögskolan att använda samma uttryck på kurshemsidan som i kursplanen. Kursplanen kan dock ge närmare information om innehåll och upplägg så länge mål och syfte med kursen stämmer överens och informationen inte är motstridig.

Även om kursplanen innehåller ett översiktligt kursupplägg för utbildningsåret anser FSR att det finns en viss frihet kring i vilken ordning momenten ges, som i aktuellt ärende, när vissa moment av olika skäl inte hanns med under höstterminen. Först efter innevarande termin är det möjligt att dra slutsatser om anmälarna har fått de kursmoment som kan förväntas av utbildningen, varför FSR inte kan ta ställning i den frågan.

FSR konstaterar att kursplanen inte innehåller någon närmare beskrivning av undervisningens upplägg i de olika momenten. Det ligger också i linje med den pedagogiska idén inom folkbildningen att det finns en frihet i undervisningen utifrån deltagarnas önskemål och sammansättning. I informationen om utbildningen anges dock att utbildningen förbereder för högre studier, att den är delvis teoretisk och att deltagaren lär sig många olika grundläggande tekniker. Utifrån detta är det, enligt FSR, rimligt att förvänta sig undervisningsmoment som teoretiskt och praktiskt lär ut hur de olika grundteknikerna används. Det är något som anmälarna menar har saknats och folkhögskolan har inte invänt mot detta särskilt.

Folkhögskolan menar att den har följt gällande rutiner för hantering av klagomål. FSR anser också att folkhögskolan har hanterat anmälarnas klagomål på ett sätt som kan förväntas sett till omständigheterna i ärendet. Av folkhögskolans redogörelse framgår att rutinen för att hantera klagomål inkluderar information till rektor, samtal, åtgärder, information till styrelsen och uppföljning av vidtagna åtgärder. FSR noterar att denna beskrivning i nuläget inte finns i folkhögskolans studeranderätt men att den enligt folkhögskolans beslutade

verksamhetsplan ska inkluderas i studeranderätten. FSR behöver därför inte lämna en rekommendation om detsamma.

Rekommendationer

Mot bakgrund av den bedömning som görs ovan rekommenderar FSR Åredalens folkhögskola att:

- Säkerställa att utbildningen motsvarar vad som kan förväntas avseende den del av utbildningen som är grundläggande.
- Göra en översyn av kursplan och kursbeskrivning så att de bättre stämmer överens med varandra och verkligheten.

Detta yttrande har beslutats av Christian Edling (ordförande), Ylva Bryngelsson (RIO), Nanna Nilsson (SKR) samt Mina Pakferat och Tor Rotmark (studeranderepresentanter). Föredragande har varit Amanda Zabielski (Folkbildningsrådet).

För Folkhögskolornas studeranderättsliga råd

Christian Edling

Amanda Zabielski